

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 13 ncü Maddesinin 1 nci Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifinin Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu (M. Meclisi : 2/295; C. Senatosu : 2/95)

(Not : M. Meclisi : S. Sayısı : 210)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1473*

6 . 2 . 1976

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 5 . 2 . 1976 tarihli 51 nci Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 13 ncü maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Kemal Güven
Millet Meclisi Başkanı

Not :

(Bu teklif 12 . 11 . 1974 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 27. 29. 1; 3, 5 . 2 . 1976 tarihli 45, 47, 49 ve 51 nci Birleşimlerinde öncelikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 210))

Bütçe ve Plan Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plan Komisyonu
Esas No. : 2/95
Karar No. : 14*

24 . 3 . 1976

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 5.2.1976 tarihli 51 nci Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 13 ncü maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi, Millet Meclisi Başkanlığının 6 . 2 . 1976 tarihli ve 1473 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Komisyonumuzun 24 Mart 1976 tarihli Birleşiminde Maliye Bakanlığı temsilcileri ile teklif sahiplerinden, Bursa Milletvekili Kasım Önadım, İzmir Milletvekili Cemal Tercan da hazır buldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

I - Teklif, küçük çiftçi muaflığından yararlanabilmek için öngörülen satış tutarı ölçüsünü 90 000 liraya, bu haddin balıkçılar için ise 120 000 liraya çıkartılmasını öngörmektedir.

1961 yılı başında yürürlüğe giren 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 10 ncu maddesi küçük çiftçiyi Gelir Vergisinden muaf tutmuştur. Küçük çiftçi muaflığından yararlanabilmek için istenen şartları ise adı geçen Kanunun 12 ve 13 ncü maddelerinde belirtmiştir.

193 sayılı Kanununun 484 sayılı Kanunla değişik 12 nci maddesi küçük çiftçi muafliğini tespit bakımından öngörülen işletme büyüklüğünü gösteren ölçüleri, tarımsal faaliyetin büyüklüğüne göre, arazi genişliği, hayvan sayısı veya ağaç sayısı gibi belli başlı onbir grup içinde toplanmıştır.

Aynı Kanunun sözü edilen 484 sayılı Kanunla değişik 13 ncü maddesi ise, ziraat ürünlerin bir takvim yılı içine satış bedelleri tutarının 30 bin lirayı aşması halinde küçük çiftçi muafliğinden yararlanmanın mümkün olmayacağını hükme bağlamıştır. Buna göre, 12 nci maddede belirlenen işletme büyüklüğü içinde kalınsa bile, ziraat ürününün yıllık satış bedelleri tutarı 30 000 lirayı aştığı takdirde küçük çiftçi muafiyetinden yararlanmak mümkün olmayacaktır.

484 sayılı Kanun 1964 yılının sosyal ve ekonomik koşulları dikkate alınarak getirildiğinden, 1964 yılından bugüne kadar geçen 10 yıllık süre sonunda, o tarihlerde öngörülen 30 000 liralık satış bedeli tutarı, bugün için önem ve anlamını büyük ölçüde kaybetmiştir. Dışta ve içte etkisini sürdüren ekonomik değişiklikler sonucu bu on yıl içinde fiyatlar en az 3 kat yükselmiştir.

Bu düşünceler ışığında hazırlanan işbu teklif, Komisyonumuzca da olumlu bulunarak benimsenmiştir. II - Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi ile 3 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisi metninin, yürürlük tarihini tespit eden 2 nci maddesinde yer alan ve yeni parasal değerler esaslarında tanınan muafiyetin geçerlik tarihini belirleyen 1 . 1 . 1975 tarihinin maddi bir hata olduğu görüşünde birleşen Komisyonumuz, bu tarihin 1 . 1 . 1976 olarak değiştirilmesini ve 2 nci maddenin bu şekilde kabul edilmesini karar altına almıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Bu Kanunda Başkan ve Sözcü Ankara <i>Yiğit Köker</i>	Başkan V. Cumhurbaşkanınca S. Ü. Söz hakkım saklıdır <i>Selâhaddin Babüroğlu</i>	Sözcü Zonguldak A. Demir Yüce Toplantıda bulunamadı
Kâtip Balıkesir <i>Raiş Eriş</i>	Aydın Halil Goral Toplantıda bulunamadı	Cumhurbaşkanınca S. Ü. Muhalifim. Muhalefet şerhim eklidir <i>Zeyyat Baykara</i>
Cumhurbaşkanınca S. Ü. Fethi Çelikbaş Toplantıda bulunamadı	Erzincan Niyazi Ünsal Toplantıda bulunamadı	Gaziantep <i>İ. Tevfik Kutlar</i>
Gümüşhane <i>Ö. Naci Bozkurt</i>	Kahraman Maraş Adnan Karaküçük Toplantıda bulunamadı	Kars <i>Y. Ziya Ayrım</i>
Kütahya Ahmet Özmumcu Toplantıda bulunamadı	Tabii Üye Karşıyım Muhalefet şerhi eklidir <i>Haydar Tunçkanat</i>	Trabzon Hasan Güven Toplantıda bulunamadı

KARŞI OY YAZISI

1. — Kanun teklifi, halen 30 000 - 40 000 lira olan, (Gelir Vergisinde küçük çiftçi) muaflığı sınırını 90 000 - 125 000 liraya yükseltmekte ve bu suretle halen Gelir Vergisi ödeyen bir kısım çiftçiyi vergi dışına çıkarmaktadır.

2. — Memleketimizde mevcut tarım işletmelerinin sayısı yaklaşık olarak 4 milyon kadardır. Bu dört milyon içinde tarım gelirleri dolayısıyla Gelir Vergisi ödeyen çiftçilerin sayısı ise ancak 37 563'dür. (1973) yani, mevcut tarım işletmelerinin % 1 inden daha az bir miktarı Gelir Vergisine tabi, geri kalan % 99'u ise vergi dışıdır. Bu durumda, halen mevcut olan ölçülerin üstünde kaldıkları için vergi ödeyen çok sınırlı sayıdaki büyük tarım işletmelerinin bir kısmını daha vergi dışı bırakan ilişik teklifin, (küçük çiftçi) kavramı ile bir ilişkisi bulunmadığı gibi asıl korunması gereken bu düşük gelirli çiftçi grupuna getirdiği bir ferahlık da mevcut değildir.

3. — Kanun teklifi, sebep olacağı gelir kaybı ve vergi zıyaı yanında ve ondan da daha önemli olarak 25 yıldan beri geliştirilerek uygulanan Gelir Vergisi sistemimizde tabir caiz ise ilk gerileme adımını temsil etmesi özelliğini de taşımaktadır.

Bu düzeydeki bir gelir miktarını, Gelir Vergisi Kanunumuzda yer alan diğer muafiyet düzeyleri ve bazı gelir gruplarının ödedikleri vergilerle karşılaştırdığımızda Anayasamızın 61 nci maddesindeki (Herkesin ödeme gücüne göre vergi ödemesi yükümlülüğü) ilkesine aykırı durumlar ortaya çıkmaktadır.

Gerçekten, örneğin kamu görevlileri ve işçiler için de yılda 27 000 liranın çok altında net gelir sağlayan belki de yüzbinlerce vatandaşımız kuruşu kuruşuna vergilerini öderken, bu seviyedeki bir gelirin tamamıyla vergi dışı bırakılmasını (gücü oranında vergi ödeme) ve vergi adaleti ile bağdaştırmaya imkân olmasa gerektir. Bu gerçek ayrıca bu çeşit vergi muafliklarını ayrı ayrı ele alınmasındaki sakıncaları ve böyle bir davranışın Gelir Vergisi sisteminin bütünlüğü içinde ve dengeli bir biçimde gerçekleştirilmesi zorunluğunu da açığa çıkarmaktadır.

5. — 3 ncü Beş Yıllık Kalkınma Planımız, vergi politikamızın temel ilkesini (ödemeye gücüne göre vergilemenin gerçekleşmesi ve eşit gelirler arasında sosyal adalet amacına uymayan bir ayırımın önlenmesi) olarak belirtmiştir. (Paragraf 1951/c) Ayrıca paragraf 1954/1 de vergi muafiyet ve istisnalarının yeniden gözden geçirilerek muhafazasına lüzum kalmayanların kaldırılacağı ve paragraf 1954/4'te de tarım sektöründe öngörülen gelişmeler nedeniyle oluşacak iyileşmeye paralel olarak tarım kazançlarının daha etkin şekilde vergilendirilmesinin sağlanacağı kabul edilmiştir.

6. — Bütçe Plan Komisyonumuzca da kabul edilen ilişik teklifin planın bu ilkelerine ve tedbirlerine hiçbir şekilde uygun olmadığı aşikârdır.

(Uzun vadeli planın yürürlüğe konulması ve bütünlüğünün korunması) hakkındaki 18.10.1962 ve 77 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi, Yasama Meclisleri Komisyonlarının kanun tasarı ve tekliflerini plana uygunluk bakımından da inceleyeceklerini ve uygun bulmadıklarını reddedeceklerini açıkça belirtmiştir.

İçtüzüğümüzün 19 ncü maddesi de Plan Komisyonunun, plana aykırı hususları uygun hale sokacağını açıklamıştır. Bu husus da Komisyonumuzca nazara alınmamıştır.

Bu nedenlerle Komisyon kararına muhalifiz.

Tabii Üye
Haydar Tunçkanat

C. Bşk. S. Ü
Zeyyat Baykara

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 13 ncü Maddesinin 1 nci Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 484 sayılı kanunla değişik ve «satış tutarı ölçüsü» başlığını taşıyan 13 ncü maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Satış tutarı ölçüsü

Madde 13. — Küçük çiftçi muafliğından faydalanabilmek için ziraî mahsullerin bir takvim yılı içindeki satış bedelleri tutarının 90 000 lirayı geçmemesi şarttır. Bu had, bahkçılar için 120 000 liradır.

MADDE 2. — Bu Kanun 1 . 1 . 1975 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜTÇE VE PLAN KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 13 ncü Maddesinin 1 nci Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi.

MADDE 1. — Millet Meclisinin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun 1 . 1 . 1976 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.